

Sygn. akt I UK 402/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania A. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 7 maja 2014 r., sygn. akt III AUa 1927/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 maja 2014 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację A. K. od wyroku z dnia 5 września 2013 r., którym Sąd Okręgowy w N. oddalił jego odwołanie od decyzji z dnia 25 stycznia 2013 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N. stwierdzającej niepodleganie wnioskodawcy obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 1 marca 2010 r. do 8 sierpnia 2012 r.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj.: art. 11 ust. 2, art. 14 ust. 1 i 1a, art. 36 ust. 3 i 5 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przez błędną wykładnię i przyjęcie, iż skarżącemu wygasł tytuł do ubezpieczeń społecznych, a sam fakt wpłacania składek na te ubezpieczenia nie sankcjonuje braku wniosku, a na kasatorze - jako płatniku składek - ciążył z mocy art. 36, 41, 43

i 44 ustawy systemowej obowiązek prawidłowego zgłaszania do ubezpieczeń społecznych oraz informowania, bez wezwania ze strony organu rentowego, o wszelkich zmianach w stosunku do danych wykazanych w zgłoszeniu.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o „uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Nowym Sączu”.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. i wskazaniem na dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego (wyroki z dnia 8 sierpnia 2001 r., II UKN 518/00, z dnia 5 grudnia 2007 r., II UK 106/07 i z dnia 29 marca 2012 r., I UK 339/11), dotyczące art. 11 ust. 2 oraz art. 14 ust. 1 i 1a ustawy systemowej, zgodnie z którym nie ma podstaw do odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu cywilnego do zgłoszenia wniosku o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem społecznym, gdyż przystąpienie do ubezpieczenia społecznego nie jest czynnością prawną prawa cywilnego, do której można stosować art. 60 k.c., a wniosek o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym musi być wyraźny i jednoznaczny. Jednak - w ocenie skarżącego - skoro art. 67 Konstytucji, który upoważnia ustawodawcę do określenia zakresu i form zabezpieczenia społecznego, z ograniczeniami, które mają chronić świadczeniobiorców przed jego arbitralnością (tak w wyrokach Trybunału z 6 lutego 2002 r., SK 11/01 oraz z dnia 22 sierpnia 1990 r., K 7/90), oznacza to, że na państwie ciąży obowiązek monitorowania systemu oraz społecznego i gospodarczego otoczenia, w jakim działa łącząc się z zasadą równości osób, które nadal opłacają składki, pomimo że z mocy ustawy systemowej miał w stosunku do nich wygasnąć tytuł do ubezpieczeń społecznych. Konsekwencją tego jest stwierdzenie, że społecznie niesprawiedliwe zróżnicowanie podmiotów podobnych jest zakazane (tak w orzeczeniu z dnia 3 września 1996 r., K 10/96 oraz wyroku z dnia 28 marca 2007 r., K 40/04), co należy do wskazanych wyżej przepisów ustawy systemowej i ich wykładni dokonanej przez Sąd drugiej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Skarżący wskazuje na art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., co oznacza, że odwołuje się do przesłanek występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Należy zatem przypomnieć, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Z kolei odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne

wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego lub wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Skarżący nie odnosi się do rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż po pierwsze - nie formułuje żadnego zagadnienia prawnego, a po drugie - nie wskazuje, z jakich przyczyn zachodzić miałyby potrzeba dokonania wykładni art. 11 ust. 2 i art. 14 ust. 1 i 1a ustawy systemowej, skoro ich interpretacja została dokonana w przywołanych przez skarżącego wyrokach Sądu Najwyższego, a w wyrażonych w tych judykatach poglądach nie ma rozbieżności. Ponadto, w zakresie wniosku o wykładnię wskazanych przepisów ustawy systemowej pod kątem ich zgodności z konstytucyjnymi zasadami sprawiedliwości społecznej i równości wobec prawa „podmiotów podobnych”, skarżący nawet nie wskazuje przepisów ustawy zasadniczej, z którego zasady te miałyby wynikać. Rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie takich okoliczności w zarzutach kasacyjnych oraz ich uzasadnieniu i formułowanie za skarżącego prawidłowego wniosku w tym zakresie. Wreszcie nie wiadomo, jakie znaczenie dla wyniku sprawy miałyby mieć wykładnia art. 11 ust. 1 i art. 14 ust. 1 i 1a ustawy systemowej, skoro skarżący nie zarzuca ich obrazy w kasacyjnej podstawie naruszenia prawa materialnego. W podstawie tej wskazano

bowiem art. 11 ust. 2 oraz art. 14 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przepisy art. 11 i 14 ustawy emerytalnej nie znajdują w sprawie zastosowania, a nadto ustawa ta nie zawiera przepisów o jednostkach redakcyjnych: „art. 11 ust. 1” i „art. 14 ust. 1a”.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

I.n